ТУРК ТОШБИТИКЛАРИНИНГ ЕНИСЕЙ ҲАВЗАСИДАГИ ИЛК ТАДҚИҚОТЛАР ТАДРИЖИ

Насриддин Атақулович Назаров
Тошкент Архитектура-қурилиш институти профессори
E-mail: nasrid@mail.ru

АННОТАЦИЯ

Мақолада Турк тошбитикларининг Енисей ҳавзасидаги илк тадқиқотларнинг бошланиши масалаларига эътибор қаратилади. Айниқса, XVIII – XIX – асрлар Европада илмий тараққиётнинг илк босқичи сифатида амалий-экспедицион фаолият билан уйғунлашган кашфиётлар асри бўлганлиги тадқиқ этилиб, унда тадқиқотчиларнинг ўрни масалаларига эътибор қаратилади. Асрлар давомида эпиграфик вам эпитафик ёдгорликлар, қадимги турк маданиятинингн намуналари сифатидаги моҳияти очила бошлаши бирламчи манбалардаги материаллар таҳлили асосида талқин этилади.

Калит сўзлар: Турк тошбитиклари, Енисей ёдгорликлари, сак, скиф, хун, Туркология, Олтой, рунология, Ўрхун ҳавзаси, Сибир, Марказий Осиё.

FIRST RESEARCH OF TURKISH INITIATIVES IN THE ENISEY BASIN

Nasriddin Ataqulovich Nazarov
Professor of the Tashkent Institute of Architecture and Construction
E-mail: nasrid@mail.ru

ABSTRACT

The article is devoted to the beginning of the first studies of Turkic inscriptions in the Yenisei basin. In particular, the XVIII - XIX - centuries as the initial stage of scientific development and as a century of discoveries, combined with applied-expeditionary activities, in which attention was paid to the role of researchers. The conclusions are interpreted on the basis of the analysis of primary sources, the essence of runic epigraphic and epitaphic monuments, which over the centuries retained their mysteries and began to be revealed as samples of the ancient Turkic culture.

Keywords: Turkic inscriptions, Yenisei monuments, Saks, Scifs, Huns, Türkology, Altai, runology, Orkhon basin, Siberia, Central Asia.